

1. Wydatki według podstawowych grup ekonomicznych

Wydatki budżetu państwa według podstawowych grup przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	2007 r.	Projekt budżetu państwa na 2008 r.	3:2	Struktura wydatków	
				2007 r.	2008 r.
	w tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Ogółem	258.952.516	310.433.096	119,9	100,0	100,0
Dotacje i subwencje ^{*)}	112.971.734	132.168.995	117,0	43,6	42,6
Świadczenia na rzecz osób fizycznych	22.162.037	22.290.000	100,6	8,6	7,2
Wydatki bieżące jednostek budżetowych	48.018.443	52.329.635	109,0	18,5	16,9
Wydatki majątkowe	13.086.162	18.442.382	140,9	5,1	5,9
Obsługa długu publicznego	27.885.219	27.839.610	99,8	10,8	9,0
Środki własne Unii Europejskiej	10.786.668	12.091.766	112,1	4,2	3,9
Finansowanie projektów z udziałem środków UE	24.042.253	45.270.708	188,3	9,3	14,6

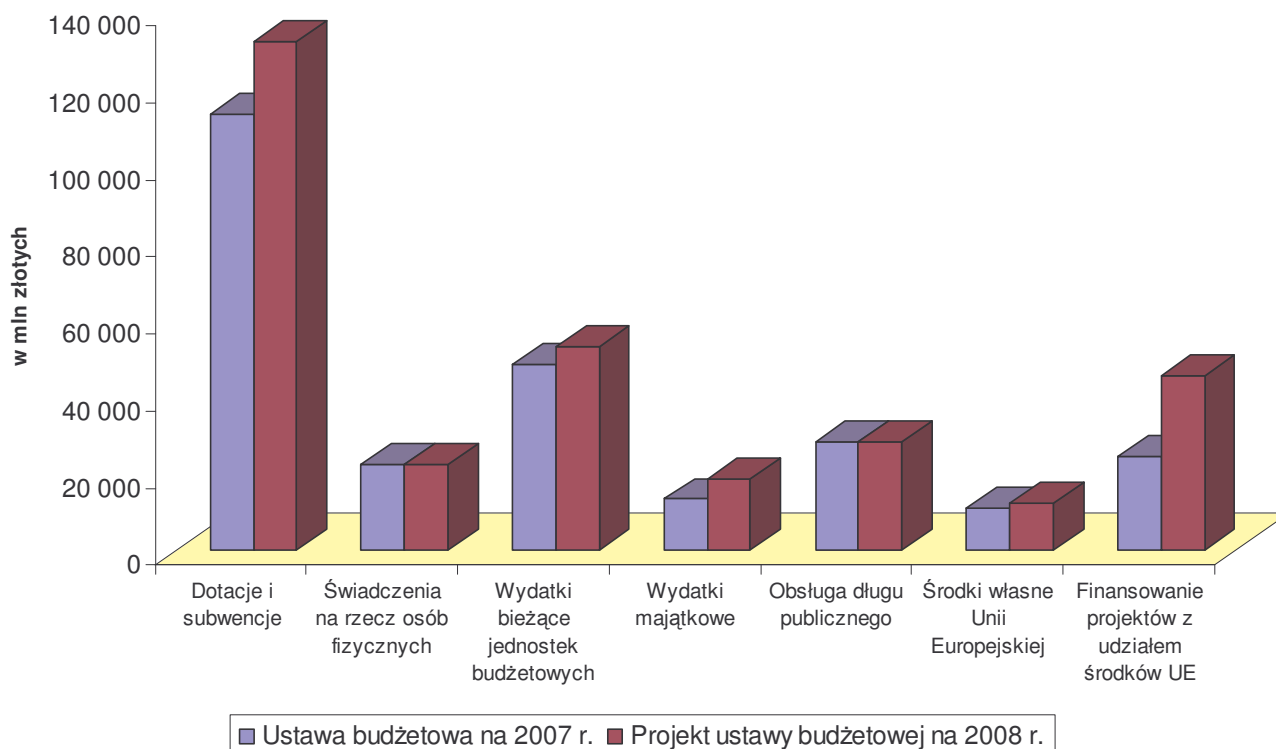
^{*)} W 2008 r. wydatki z grupy ekonomicznej Rozliczenia z bankami zostały włączone do Dotacji i subwencji. Dla porównywalności w 2007 r. również włączone zostały do tej grupy.

Jak wynika z powyższego zestawienia struktura wydatków według podstawowych grup ulegnie pewnym zmianom. Największe różnice, w porównaniu z rokiem bieżącym, będzie można zauważyć przede wszystkim w trzech grupach wydatków:

- finansowanie projektów z udziałem środków UE – w porównaniu do roku bieżącego wzrosną o 88,3%, a ich udział w wydatkach ogółem zwiększy się z 9,3% do 14,6%, tj. o 5,3 punktu procentowego – wzrost ten wynika z realizacji w 2008 r. programów wynikających z Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia na lata 2007-2013,
- obsługa długu publicznego, którego udział w wydatkach ogółem zmaleje z 10,8% do 9%, tj. o 1,8 punktu procentowego,
- oraz wydatki bieżące jednostek budżetowych, których udział w wydatkach ogółem zmaleje z 18,5% do 16,9%, tj. o 1,6 punktu procentowego.

Pozostałe grupy wydatków: świadczenia na rzecz osób fizycznych, wydatki majątkowe oraz środki własne Unii Europejskiej planowane są na przybliżonym do roku bieżącego poziomie.

Strukturę wydatków według podstawowych grup ekonomicznych w latach 2007 i 2008 przedstawia poniższy wykres:

Największą grupą wydatków są Dotacje i subwencje, w skład których wchodzi przede wszystkim dotacje dla funduszy celowych oraz dotacje i subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego. Poniżej zostały szczegółowo przedstawione wybrane grupy wydatków.

1.1. Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego

Planowana na 2008 r. subwencja ogólna dla jednostek samorządu terytorialnego została ustalona według zasad określonych w ustawie z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U. Nr 203, poz. 1966 oraz z 2005 r. Nr 249, poz. 2104), z uwzględnieniem zmian wprowadzonych ustawą z dnia 7 września 2007 r. o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz ustawy o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego.

Na 2008 r. wielkość wydatków w części 82 - Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego zaplanowano w łącznej wysokości 38.831.045 tys. zł.

Zgodnie z ustawą o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, subwencja ogólna dla jednostek samorządu terytorialnego składa się z:

- części oświatowej dla gmin, powiatów i województw,
- części wyrównawczej dla gmin, powiatów i województw,
- części równoważącej dla gmin i powiatów,
- części regionalnej dla województw.

Część oświatowa subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego

Kwota części oświatowej subwencji ogólnej na 2008 r. wynosi 29.056.617 tys. zł – zgodnie z ustawą o dochodach jednostek samorządu terytorialnego – została ustalona w wysokości łącznej kwoty części oświatowej subwencji ogólnej, nie mniejszej niż przyjęta w ustawie budżetowej w roku bazowym (2007), skorygowanej o kwotę innych wydatków z tytułu zmiany realizowanych zadań oświatowych.

Planowana na rok 2008 łączna kwota części oświatowej subwencji ogólnej została skalkulowana z uwzględnieniem przejęcia do prowadzenia od dnia 1 stycznia 2008 r. przez: Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi – 28 szkół rolniczych oraz przez Ministra Środowiska – 11 szkół leśnych wraz z internatami, na podstawie porozumień z jednostkami samorządu terytorialnego.

Część oświatową subwencji ogólnej, po odliczeniu rezerwy (w wysokości 0,6% łącznej kwoty), dzieli się między gminy, powiaty i samorządy województw według zasad ustalonych, w drodze rozporządzenia, przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, z uwzględnieniem typów i rodzajów szkół (placówek) prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego, stopni awansu zawodowego nauczycieli oraz liczby uczniów w tych szkołach (placówkach).

Część wyrównawcza subwencji ogólnej dla gmin

Część wyrównawcza subwencji ogólnej dla gmin zaplanowana na 2008 r. w wysokości 5.114.907 tys. zł składa się z kwoty podstawowej i kwoty uzupełniającej.

Podstawę do ustalenia wysokości kwoty podstawowej na 2008 r. stanowią dane ze sprawozdań z wykonania podstawowych dochodów podatkowych gminy za 2006 r., z uwzględnieniem korekt, złożonych do właściwych regionalnych izb obrachunkowych, w terminie do dnia 30 czerwca 2007 roku oraz dane o liczbie mieszkańców według stanu na dzień 31 grudnia 2006 r., ustalonej przez Główny Urząd Statystyczny.

Kwotę podstawową otrzymują gminy, w których dochód na 1 mieszkańca jest niższy od 92% średniego dochodu na 1 mieszkańca kraju.

Wysokość kwoty uzupełniającej uzależniona jest od gęstości zaludnienia w gminie, w relacji do średniej gęstości zaludnienia w kraju i dochodu gminy na 1 mieszkańca.

Kwotę uzupełniającą otrzymują tylko te gminy, w których gęstość zaludnienia, ustalona przez Główny Urząd Statystyczny według stanu na dzień 31 grudnia 2006 r., jest niższa od średniej gęstości zaludnienia w kraju i dochód podatkowy na 1 mieszkańca gminy jest nie wyższy niż 150% średniego dochodu podatkowego na 1 mieszkańca kraju.

Część wyrównawcza subwencji ogólnej dla powiatów

Część wyrównawcza subwencji ogólnej dla powiatów zaplanowana na 2008 r. w kwocie 1.212.073 tys. zł składa się z kwoty podstawowej i kwoty uzupełniającej.

Kwotę podstawową otrzymują powiaty, w których wskaźnik dochodów podatkowych z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) i udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych (CIT) na 1 mieszkańca w powiecie jest mniejszy niż wskaźnik dochodów podatkowych dla wszystkich powiatów.

Wyrównanie stanowi 90% różnicy między średnim dochodem podatkowym na 1 mieszkańca kraju a dochodem podatkowym na 1 mieszkańca powiatu.

Kwota podstawowa stanowi iloczyn ww. kwoty wyrównania na 1 mieszkańca i liczby mieszkańców danego powiatu.

Kwota uzupełniająca zależy od wskaźnika bezrobocia w danym powiecie i przeznaczona jest dla tych powiatów, w których wskaźnik bezrobocia - liczony jako iloraz stopy bezrobocia w powiecie i stopy bezrobocia w kraju - jest wyższy od 1,10. Im wyższy jest wskaźnik bezrobocia w powiecie, tym wyższa jest ta kwota.

Część wyrównawcza subwencji ogólnej dla województw

Część wyrównawcza subwencji ogólnej dla województw zaplanowana na 2008 r. w kwocie 936.471 tys. zł składa się z kwoty podstawowej i kwoty uzupełniającej.

Kwota podstawowa jest przeznaczona dla tych województw, w których wskaźnik podstawowych dochodów podatkowych na 1 mieszkańca (z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych PIT i udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych CIT) jest mniejszy niż wskaźnik dochodów podatkowych dla wszystkich województw.

Wyrównanie stanowi 72% różnicy między średnim dochodem podatkowym województw na 1 mieszkańca w kraju a dochodem podatkowym na 1 mieszkańca województwa. Kwota podstawowa stanowi iloczyn ww. kwoty wyrównania i liczby mieszkańców w danym województwie.

Kwota uzupełniająca uzależniona jest od liczby mieszkańców w województwie.

Kwotę tę otrzymują województwa, w których liczba mieszkańców nie przekracza 3 milionów. Podstawę do jej wyliczenia stanowi przeliczeniowa liczba mieszkańców województwa ustalana w sposób określony ustawowo.

Wysokość kwoty uzupełniającej należnej danemu województwu stanowi iloczyn przeliczeniowej liczby mieszkańców i 9% średniego dochodu podatkowego województw w przeliczeniu na 1 mieszkańca w kraju.

Część równoważąca subwencji ogólnej dla gmin

Część równoważąca subwencji ogólnej dla gmin na 2008 r. została zaplanowana w wysokości 558.077 tys. zł i po raz pierwszy zostanie rozdzielona między gminy według kryteriów określonych w ustawie, tj. w następujący sposób:

- 1) 50% - między gminy miejskie, w których wydatki na dodatki mieszkaniowe wykonane w roku poprzedzającym rok bazowy, w przeliczeniu na jednego mieszkańca gminy, były wyższe od 80% średnich wydatków na dodatki mieszkaniowe wszystkich gmin miejskich wykonanych w roku poprzedzającym rok bazowy, w przeliczeniu na jednego mieszkańca tych gmin;
- 2) 25% - między gminy wiejskie i gminy miejsko-wiejskie, w których wydatki na dodatki mieszkaniowe wykonane w roku poprzedzającym rok bazowy, w przeliczeniu na jednego mieszkańca gminy, były wyższe od 90% średnich wydatków na dodatki mieszkaniowe wszystkich gmin wiejskich i miejsko-wiejskich wykonanych w roku poprzedzającym rok bazowy, w przeliczeniu na jednego mieszkańca tych gmin;
- 3) 25% - między gminy wiejskie i gminy miejsko-wiejskie, w których suma dochodów za rok poprzedzający rok bazowy z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych oraz dochodów z podatku rolnego i z podatku leśnego, w przeliczeniu na jednego mieszkańca gminy, jest niższa od 80% średnich dochodów z tych samych tytułów za rok poprzedzający rok bazowy we wszystkich gminach wiejskich i miejsko-wiejskich, w przeliczeniu na jednego mieszkańca tych gmin,

Część równoważąca subwencji ogólnej dla powiatów

Część równoważąca subwencji ogólnej dla powiatów na 2008 r. została zaplanowana w wysokości 885.916 tys. zł i zostanie rozdzielona między powiaty, według następujących kryteriów określonych w ustawie:

- 1) 9% - między powiaty, które w roku poprzedzającym rok bazowy nie dokonywały wpłat do budżetu państwa i powiaty które dokonały wpłaty do budżetu państwa w kwocie niższej niż 1.000.000 zł, w zależności od wysokości wydatków na rodziny zastępcze poniesionych w roku poprzedzającym rok bazowy;
- 2) 7% - między powiaty, ustalone przez ministra właściwego do spraw pracy, w których nie działa powiatowy urząd pracy, a zadania tej jednostki realizowane są przez inny powiat;

- 3) 30% - między powiaty, w których długość dróg powiatowych w przeliczeniu na jednego mieszkańca powiatu jest wyższa od średniej długości dróg powiatowych w kraju w przeliczeniu na jednego mieszkańca kraju;
- 4) 30% - między miasta na prawach powiatu w zależności od długości dróg wojewódzkich i krajowych, znajdujących się w granicach miast na prawach powiatu;
- 5) 24% - między powiaty, w których kwota planowanych dochodów powiatu na rok budżetowy jest niższa od kwoty planowanych dochodów powiatu na rok bazowy.

Część regionalna subwencji ogólnej dla województw

Część regionalna subwencji ogólnej dla województw na 2008 r. została zaplanowana w wysokości 720.652 tys. zł i zostanie rozdzielona między województwa według następujących kryteriów określonych w ustawie:

- 1) 20% - między województwa, w których stopa bezrobocia jest wyższa od 110% średniej stopy bezrobocia w kraju;
- 2) 40% - między województwa, w których powierzchnia dróg wojewódzkich w przeliczeniu na 1 mieszkańca województwa jest wyższa od powierzchni dróg wojewódzkich w kraju w przeliczeniu na 1 mieszkańca kraju;
- 3) 10% - między województwa, w których PKB w przeliczeniu na 1 mieszkańca województwa jest niższy od 75% PKB w kraju w przeliczeniu na 1 mieszkańca kraju,
- 4) 15% - między województwa z uwzględnieniem wydatków bieżących na regionalne kolejowe przewozy pasażerskie, wykonanych w roku poprzedzającym rok bazowy;
- 5) 15% - między województwa, w których kwota planowanych dochodów na rok budżetowy jest niższa od kwoty planowanych dochodów na rok bazowy,

Część rekompensująca subwencji ogólnej dla gmin

Część rekompensującą subwencji ogólnej dla gmin zaplanowano na 2008 r. w wysokości wynosi 30.000 tys. zł.

Kwota części rekompensującej dla gmin wynika z ustawy z dnia 2 października 2003 r. o zmianie ustawy o specjalnych strefach ekonomicznych i niektórych ustaw (Dz.U. Nr 188, poz. 1840 z późn. zm.). Ta część subwencji dla gmin przeznaczona jest na wyrównanie ubytku dochodów, wynikającego ze zwolnienia z podatku od nieruchomości gruntów, budowli i budynków, które są zajęte na prowadzenie przez przedsiębiorcę, na podstawie zmienionego zezwolenia, działalności gospodarczej na terenie specjalnych stref ekonomicznych.

Ponadto, w subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego zaplanowano na 2008 r. środki na uzupełnienie subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego w łącznej wysokości 316.332 tys. zł

Środki te stanowią rezerwę na finansowanie inwestycji na drogach publicznych powiatowych i wojewódzkich oraz na drogach powiatowych, wojewódzkich i krajowych w granicach miast na prawach powiatu, utrzymanie rzecznych przepraw promowych o średnim natężeniu ruchu w skali roku powyżej 2000 pojazdów na dobę, wskazanych przez ministra właściwego do spraw transportu oraz budowę, modernizację, utrzymanie, ochronę i zarządzanie drogami krajowymi i wojewódzkimi w granicach miast na prawach powiatu.

1.2. Dotacje dla jednostek samorządu terytorialnego

Na rok 2008 dla jednostek samorządu terytorialnego na finansowanie zadań bieżących i majątkowych zaplanowano dotacje w wysokości 16.357.467 tys. zł. Z kwoty tej na dofinansowanie zadań bieżących zaplanowano 16.187.849 tys. zł, a zadań majątkowych 168.618 tys. zł. Dotacje na dofinansowanie zadań bieżących stanowią ok. 99% łącznej kwoty dotacji dla jednostek samorządu terytorialnego.

W kwocie zaplanowanych dotacji dla jednostek samorządu terytorialnego ujęta jest dotacja w wysokości 98.247 tys. zł na współfinansowanie oraz wydatki podlegające refundacji z budżetu Unii Europejskiej oraz Norweskiego Mechanizmu Finansowego i Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego w związku z realizacją programów w ramach NPR 2004-2006 i NSRO 2007-2013 .

Kwota dotacji celowych w wysokości 16.357.467 tys. zł uwzględnia również zwiększenia na finansowanie zadań, na realizację których - w ustawie budżetowej na rok 2007 - środki ujęte były w rezerwach celowych i włączane do budżetów właściwych dysponentów w toku wykonywania budżetu. Dodatkowe dotacje przeznaczone są na:

- dofinansowanie pracodawcom kosztów przygotowania zawodowego młodocianych pracowników – 70.000 tys. zł,
- realizację zadań wynikających z „Programu modernizacji Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Biura Ochrony Rządu w latach 2007-2009” przez Komendy Powiatowe Państwowej Straży Pożarnej – 233.116 tys. zł.

Kwota zaplanowanych dotacji ujmuje także dopłaty do ulgowych autobusowych przewozów pasażerskich w komunikacji krajowej łącznie z rezerwą w wysokości 535.000 tys. zł. Stosownie do postanowień wynikających z wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 25 lipca 2006 r. sygn. akt K 30/04 do finansowania z budżetu państwa powracając z dniem 8 lutego 2008 r. dopłaty do ulgowych autobusowych przewozów pasażerskich w komunikacji krajowej.

W 2008 r. w porównaniu z dotacjami zaplanowanymi w ustawie budżetowej na rok 2007 zaplanowane w budżetach wojewodów dotacje celowe na zadania z zakresu administracji rządowej z przeznaczeniem na świadczenia rodzinne, zaliczkę alimentacyjną oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego będą niższe o 1.475.668 tys. zł. Jednocześnie na 2008 r. została zaplanowana rezerwa celowa na zwiększenie dotacji celowych na realizację świadczeń rodzinnych, zaliczki alimentacyjnej oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego w wysokości 1.570.700 tys. zł.

Dotacje dla jednostek samorządu terytorialnego przekazywane są przez ministrów, wojewodów oraz innych dysponentów części budżetowych. Planowane kwoty dotacji wg części budżetowych przedstawia poniższe zestawienie.

Części	Kwota dotacji ogółem	z tego dotacje na realizację zadań:	
		bieżących	majątkowych
	w tysiącach złotych		
Krajowe Biuro Wyborcze	6.291	6.291	
Integracja europejska	11.472	9.860	1.612
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	19.015	19.015	
Oświata i wychowanie	11.609	11.609	
Praca	24.015	24.015	
Rozwój regionalny	2.795	2.795	
Wyznania religijne oraz mniejszości narodowe i etniczne	2.803	250	2.553
Zabezpieczenie społeczne	12.500	12.500	
Zdrowie	3.136	1.286	1.850
Województwa	16.263.831	16.100.228	163.603
Dotacje ogółem	16.357.467	16.187.849	169.618

Jak wynika z powyższego zestawienia 99,4% dotacji dla jednostek samorządu terytorialnego zaplanowane jest w budżetach województw. Natomiast w pozostałych 9 częściach dotacje stanowią 0,6% łącznej kwoty dotacji dla jednostek samorządu terytorialnego, w tym w części Praca 0,1%, Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego 0,1%, a w części Zabezpieczenie społeczne 0,07%.

Dotacje dla jednostek samorządu terytorialnego wg działów przedstawia zestawienie.

Wyszczególnienie		Kwota dotacji ogółem	z tego dotacje na realizację zadań:	
			bieżących	majątkowych
		w tysiącach złotych		
	Dotacje ogółem	16.357.467	16.187.849	169.618
010	Rolnictwo i łowiectwo	183.822	121.495	62.327
020	Leśnictwo	410	410	
150	Przetwórstwo przemysłowe	26.810	26.810	
600	Transport i łączność	402.590	402.590	
700	Gospodarka mieszkaniowa	49.516	49.446	70
710	Działalność usługowa	203.244	200.551	2.693
750	Administracja publiczna	400.048	398.150	1.898
751	Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	6.291	6.291	
752	Obrona narodowa	598	598	
754	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	1.701.750	1.606.897	94.853
758	Różne rozliczenia	24.465	22.562	1.903
801	Oświata i wychowanie	80.662	78.109	2.553
851	Ochrona zdrowia	618.331	616.481	1.850
852	Pomoc społeczna	12.556.702	12.555.251	1.451
853	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	79.287	79.287	
854	Edukacyjna opieka wychowawcza	3.500	3.500	
900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	273	253	20
921	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	19.163	19.163	
925	Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	5	5	

Jak wynika z powyższego zestawienia dotacje dla jednostek samorządu terytorialnego przekazywane będą w ramach wydatków na zadania klasyfikowane w 19 działach. Najwyższe kwoty dotacji przeznaczana są na zadania: pomocy społecznej, bezpieczeństwa publicznego i ochrony przeciwpożarowej, ochrony zdrowia, administracji publicznej, transportu i łączności. Dotacje przekazywane na zadania w tych działach wynoszą łącznie 15.679.421 tys. zł, co stanowi 95,9% łącznej kwoty dotacji przekazywanych do jednostek samorządu terytorialnego.

Zgodnie z ustawą o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz ustawami ustrojowymi jednostki samorządu terytorialnego mogą otrzymywać dotacje na dofinansowanie zadań własnych, finansowanie zadań z zakresu administracji rządowej oraz

innych zadań zleconych ustawami, a także dotacje na realizację zadań na podstawie porozumień z organami administracji rządowej.

Strukturę dotacji wg rodzajów dotacji przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Ogółem dotacje	z tego na zadania:	
		bieżące	Majątkowe
		w tysiącach złotych	
Dotacje na zadania	16.357.467	16.187.849	169.618
- własne	2.550.194	2.544.712	5.482
- z zakresu administracji rządowej	13.724.246	13.562.663	161.583
- realizowane na podstawie porozumień	83.027	80.474	2.553

Najwyższą kwotę stanowiącą 83,9% łącznej kwoty dotacji przekazywanych do jednostek samorządu terytorialnego, stanowią dotacje na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami.

Dotacje dla jednostek samorządu terytorialnego kierowane są do gmin, powiatów i samorządów województw. Wielkość dotacji dla jednostek samorządu terytorialnego przedstawia poniższe zestawienie.

Nazwa jednostki samorządu terytorialnego	Kwota dotacji ogółem	z tego na realizację zadań:	
		bieżących	majątkowych
		w tysiącach złotych	
Ogółem	16.357.467	16.187.849	169.618
- Gminy	11.851.105	11.846.585	4.520
- Powiaty	3.795.892	3.694.606	101.286
- Samorzady województw	710.470	646.653	63.812

Jak wynika z powyższego zestawienia dotacje w wysokości 11.851.105 tys. zł, tj. 72,5% łącznej kwoty dotacji dla jednostek samorządu terytorialnego kierowane jest do gmin. W kwocie zaplanowanych dotacji dla gmin ujęta jest również kwota 18.147 tys. zł na współfinansowanie oraz wydatki podlegające refundacji z budżetu Unii Europejskiej oraz Norweskiego Mechanizmu Finansowego i Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego w związku z realizacją programów w ramach NPR 2004-2006 i NSRO 2007-2013.

Dotacje dla gmin przeznaczane są głównie na:

- finansowanie i dofinansowanie zadań z zakresu pomocy społecznej - 11.447.707 tys. zł (co stanowi 96,6% dotacji zaplanowanych dla gmin), z tego na zadania bieżące

11.446.927 tys. zł, zadania inwestycyjne 780 tys. zł. Z kwoty 11.446.927 tys. zł planuje się przeznaczyć na:

- realizację świadczeń rodzinnych wynikających z ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych oraz zaliczek alimentacyjnych wynikających z ustawy z dnia 27 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej (od dnia 1 października 2008 r. zaliczka alimentacyjna zostanie zastąpiona świadczeniem z funduszu alimentacyjnego udzielanym na podstawie ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów) – 9.093.904 tys. zł. Dotacje te zaplanowane zostały na wypłaty świadczeń rodzinnych (zasiłek rodzinny, dodatki do tego zasiłku, zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne), wypłaty zaliczek alimentacyjnych zastąpionych z dniem 1 października 2008 r. świadczeniami z funduszu alimentacyjnego oraz na koszty ich obsługi, a także na opłacenie składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne,
- wypłaty zasiłków stałych oraz gwarantowaną część zasiłków okresowych - 1.345.673 tys. zł,
- realizację Programu wieloletniego „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania” na podstawie ustawy z dnia 29 grudnia 2005 r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania” - 250.000 tys. zł,
- składki na ubezpieczenie zdrowotne – 77.627 tys. zł. Dotacje te zaplanowano na opłacenie składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające świadczenia rodzinne (świadczenia pielęgnacyjne lub dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych), zasiłek stały z pomocy społecznej, a także za uchodźców objętych indywidualnym programem integracji na podstawie przepisów o pomocy społecznej oraz za osoby bezdomne objęte indywidualnym programem wychodzenia z bezdomności na podstawie przepisów o pomocy społecznej,
- działalność ośrodków wsparcia, tj. środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi – 135.780 tys. zł,
- specjalistyczne usługi opiekuńcze na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi świadczone w ich domach - 52.758 tys. zł,
- działalność ośrodków pomocy społecznej - 486.285 tys. zł,
- wspieranie realizacji przez gminy programów osłonowych z zakresu pomocy społecznej pn. „Bezdomność”, „Wsparcie osób z zaburzeniami psychicznymi” i „Opieka nad dzieckiem i rodziną”, a także „Świetlica, Praca, Staż – Socjoterapia w środowisku wiejskim”, „Aktywne formy przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu”, „Ekonomia społeczna” - 4.600 tys. zł,

- finansowanie zadań administracji publicznej - 278.437 tys. zł (2,3% zaplanowanych dotacji dla gmin), z tego na zadania bieżące 277.937 tys. zł, zadania inwestycyjne 500 tys. zł. W kwocie zaplanowanych dotacji ujęta jest również kwota 6.039 tys. zł na współfinansowanie oraz wydatki podlegające refundacji z budżetu Unii Europejskiej oraz Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego w związku z realizacją programów w ramach NPR 2004-2006 i NSRO 2007-2013. Dotacje w kwocie 277.937 tys. zł przeznaczone są głównie na zadania wynikające z ustawy z dnia 17 maja 1990 r. o podziale zadań i kompetencji określonych w ustawach szczególnych pomiędzy organy gminy a organy administracji rządowej oraz o zmianie niektórych ustaw. Do zadań tych zaliczane są zadania realizowane przez urzędy stanu cywilnego, prowadzenie ewidencji ludności, wydawanie dowodów osobistych, czynności związane z wykonywaniem powszechnego obowiązku obrony, prowadzenie ewidencji działalności gospodarczej,
- finansowanie zadań oświaty i wychowania – 75.253 tys. zł (0,6% zaplanowanych dotacji dla gmin), w tym na dofinansowanie pracodawcom kosztów przygotowania zawodowego młodocianych pracowników 70.000 tys. zł oraz na realizację Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich 4.303 tys. zł,
- dodatkowe zadania własne gmin uzdrowiskowych, związane z zachowaniem funkcji leczniczych uzdrowiska – 22.562 tys. zł (0,2% zaplanowanych dotacji dla gmin).

Powiaty otrzymują z budżetu państwa dotacje w wysokości 3.795.892 tys. zł (z tego na zadania bieżące 3.694.606 tys. zł i zadania inwestycyjne 101.286 tys. zł), co stanowi 23,2% łącznej kwoty dotacji zaplanowanych dla jednostek samorządu terytorialnego. W kwocie zaplanowanych dotacji dla powiatów ujęta jest również kwota 37.356 tys. zł na współfinansowanie oraz wydatki podlegające refundacji z budżetu Unii Europejskiej oraz Norweskiego Mechanizmu Finansowego i Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego w związku z realizacją programów w ramach NPR 2004-2006 i NSRO 2007-2013.

Dotacje dla powiatów w kwocie 3.795.892 tys. zł przeznaczone są głównie na:

- finansowanie i dofinansowanie zadań z zakresu pomocy społecznej i innych zadań w zakresie polityki społecznej – 1.153.826 tys. zł (z tego na zadania bieżące 1.153.227 tys. zł i zadania inwestycyjne 599 tys. zł), co stanowi 30,6% dotacji zaplanowanych dla powiatów. Z kwoty 1.153.826 tys. zł planuje się przeznaczyć m. in. na:
 - dofinansowanie utrzymania w ponadgminnych domach pomocy społecznej osób przyjętych na zasadach sprzed 1 stycznia 2004 r. oraz osób, które zostały przyjęte do domów ze skierowaniami wydanymi przed tym dniem - 1.009.655 tys. zł,

- działalność powiatowych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi
- 77.977 tys. zł,
- wspieranie realizowanych przez powiaty programów osłonowych z zakresu pomocy społecznej pn. „Bezdomność”, „Wsparcie osób z zaburzeniami psychicznymi” i „Opieka nad dzieckiem i rodziną” – 7.900 tys. zł,
- funkcjonowanie powiatowych zespołów do spraw orzekania o niepełnosprawności
- 53.921 tys. zł,
- bezpieczeństwo publiczne i ochronę przeciwpożarową – 1.700.355 tys. zł (z tego na zadania bieżące 1.605.593 tys. zł i zadania inwestycyjne 94.762 tys. zł), co stanowi 45,1% dotacji zaplanowanych dla powiatów. Z kwoty 1.605.593 tys. zł przypada głównie na dotacje na:
 - działalność bieżącą komend powiatowych Państwowej Straży Pożarnej - 1.602.242 tys. zł,
 - zadania obrony cywilnej - 3.251 tys. zł,
- ochronę zdrowia – 530.012 tys. zł (z tego na zadania bieżące 529.408 tys. zł i zadania inwestycyjne 604 tys. zł), co stanowi 14,1% dotacji zaplanowanych dla powiatów. Dotacje na zadania bieżące przeznaczone są głównie na opłacenie składki na ubezpieczenie zdrowotne za nieposiadających uprawnień do ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu uczniów szkół ponadgimnazjalnych, dzieci przebywające w placówkach pełniących funkcje resocjalizacyjne, wychowawcze, opiekuńcze lub lecznicze oraz za bezrobotnych bez prawa do zasiłku – 528.977 tys. zł,
- działalność usługową – 190.092 tys. zł (z tego na zadania bieżące 187.399 tys. zł i zadania inwestycyjne 2.693 tys. zł), co stanowi 5,3% dotacji zaplanowanych dla powiatów. Z kwoty 187.399 tys. zł zaplanowano m.in. na funkcjonowanie Powiatowych Inspektoratów Nadzoru Budowlanego 138.609 tys. zł oraz na zadania z zakresu geodezji i kartografii 48.699 tys. zł,
- administrację publiczną – 105.286 tys. zł (z tego na zadania bieżące 105.281 tys. zł, zadania inwestycyjne 5 tys. zł), co stanowi 2,8 % dotacji zaplanowanych dla powiatów. Dotacje na zadania bieżące w kwocie 105.281 tys. zł przeznaczone są przede wszystkim na: realizację zadań określonych m.in. w ustawach: Prawo ochrony środowiska, Prawo geodezyjne i kartograficzne oraz na przeprowadzenie poboru do wojska.
- realizację zadań z zakresu gospodarki gruntami i nieruchomościami – 49.516 tys. zł (z tego na zadania bieżące 49.446 tys. zł i zadania inwestycyjne 70 tys. zł), co stanowi 1,3% dotacji zaplanowanych dla powiatów. Dotacje w kwocie 49.446 tys. zł przeznaczone są m.in. na zapewnienie wyceny nieruchomości Skarbu Państwa, regulowanie stanów

prawnych nieruchomości Skarbu Państwa, zabezpieczenie nieruchomości przed zniszczeniem, sporządzanie planów wykorzystania nieruchomości, ewidencjonowanie nieruchomości.

Dotacje przekazywane z budżetu państwa do samorządów województw wyniosą – 710.470 tys. zł, co stanowi 4,3% dotacji zaplanowanych dla jednostek samorządu terytorialnego. Z kwoty 710.470 tys. zł zaplanowano na zadania bieżące 646.658 tys. zł i na zadania inwestycyjne 63.812 tys. zł. W łącznej kwocie zaplanowanych dotacji ujęta jest również kwota 42.744 tys. zł na współfinansowanie oraz wydatki podlegające refundacji z budżetu Unii Europejskiej oraz Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego w związku z realizacją programów w ramach NPR 2004-2006 i NSRO 2007-2013.

Zaplanowane dotacje dla samorządów województw w kwocie 710.470 tys. zł przeznaczone są głównie na zadania zaliczane do działu:

- transport i łączność – 401.200 tys. zł, co stanowi 55,5% dotacji zaplanowanych dla samorządów województw. Dotacja ta przeznaczona zostanie na dopłaty dla przewoźników wykonujących krajowe autobusowe przewozy pasażerskie z tytułu stosowania obowiązujących ustawowych ulg.
- rolnictwo i łowiectwo – 151.877 tys. zł (z tego na zadania bieżące 89.650 tys. zł i zadania inwestycyjne 62.327 tys. zł), co stanowi 21,4% dotacji zaplanowanych dla samorządów województw. W kwocie zaplanowanych dotacji ujęta jest również kwota 29.832 tys. zł na finansowanie projektów z udziałem środków Unii Europejskiej oraz z pożyczek i kredytów zagranicznych z międzynarodowych instytucji finansowych.

Z kwoty 89.650 tys. zł przypada m.in. na utrzymanie urządzeń melioracji wodnych 84.915 tys. zł, na prace geodezyjno urządzeniowe na potrzeby rolnictwa 3.750 tys. zł oraz na finansowanie i współfinansowanie projektów realizowanych w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich 2004 – 2006” – 846 tys. zł,

- ochronę zdrowia – 85.184 tys. zł, co stanowi 12% dotacji zaplanowanych dla samorządów województw. Dotacje te są przeznaczone głównie na staże podyplomowe lekarzy, lekarzy dentystów, pielęgniarek i położnych - 84.811 tys. zł,
- pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej i pomocy społecznej – 34.384 tys. zł, co stanowi 4,8% dotacji zaplanowanych dla samorządów województw. Z kwoty tej przeznaczono dla wojewódzkich urzędów pracy na realizację zadań wynikających z ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o służbie zastępczej (wynagrodzenia wraz z pochodnymi dla osób obsługujących służbę zastępczą, wydatki bieżące związane

z obsługą służby zastępczej, świadczenia pieniężne wypłacone poborowym odbywającym służbę zastępczą oraz wynagrodzenia osób wchodzących w skład komisji wojewódzkiej) – 25.366 tys. zł, a także na realizację zadań w zakresie świadczeń rodzinnych polegających na koordynacji przez samorządy województw systemów zabezpieczenia społecznego w przypadku przemieszczania się osób w granicach Unii Europejskiej i Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz wydawanie decyzji o przyznaniu świadczeń rodzinnych w związku z tą koordynacją – 6.341 tys. zł,

- administrację publiczną – 16.325 tys. zł (z tego na zadania bieżące 14.932 tys. zł, zadania inwestycyjne 1.393 tys. zł), co stanowi 2,3% dotacji zaplanowanych dla samorządów województw. Dotacje w kwocie 14.932 tys. zł przeznaczone są na zadania wynikające z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w podziale zadań i kompetencji administracji terenowej. Do zadań tych zaliczane jest m.in. prowadzenie rejestru organizatorów i pośredników turystycznych, przeprowadzanie egzaminów dla przewodników turystycznych i pilotów wycieczek, udzielanie koncesji na poszukiwanie, rozpoznawanie lub wydobywanie kopalin podstawowych i pospolitych, wydawanie pozwoleń na produkcję tablic rejestracyjnych, prowadzenie rejestru polowań,
- finansowanie zadań z zakresu geodezji i kartografii – 6.028 tys. zł, co stanowi 0,8% dotacji zaplanowanych dla samorządów województw. Z kwoty tej przypada na prace geodezyjne i kartograficzne (nieinwestycyjne) - 2.978 tys. zł oraz na funkcjonowanie wojewódzkich ośrodków dokumentacji geodezyjnej i kartograficznej - 2.929 tys. zł,
- dofinansowanie zadań objętych mecenatem państwa w dziedzinie kultury realizowanych w ramach programu przez instytucje kultury, dla których organizatorami są samorządy województw – 6.038 tys. zł, co stanowi 0,8% dotacji zaplanowanych dla samorządów województw.

Ustalone kwoty dotacji dla jednostek samorządu terytorialnego w ciągu 2008 r. ulegną zwiększeniu w wyniku rozdysponowania rezerw celowych przeznaczonych m.in. na:

- finansowanie lub dofinansowanie zadań z zakresu pomocy społecznej, w tym na zasiłki z pomocy społecznej, na finansowanie ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi (utworzenie nowych miejsc i ich utrzymanie), na dofinansowanie realizacji zadań w zakresie osiągnięcia standardów w domach pomocy społecznej oraz placówkach opiekuńczo-wychowawczych, a także na realizację zadań wynikających z art. 121a ust. 3a ustawy o pomocy społecznej (46.000 tys. zł),
- finansowanie lub dofinansowanie zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- realizację świadczeń rodzinnych, zaliczki alimentacyjnej oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego,

- realizację zadań wynikających z ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o zmianie ustawy o pomocy społecznej,
- realizację Programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”,
- realizację ustawy o służbie zastępczej,
- zapewnienie odbycia stażu podyplomowego lekarzy, lekarzy dentystów, pielęgniarek i położnych, w tym obywateli innych państw członkowskich UE,
- ratownictwo medyczne,
- sfinansowanie skutków zmiany podstawy składki na ubezpieczenie zdrowotne wynikających z ustawy z dnia 10 lipca 2007 r. o zmianie ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz niektórych innych ustaw,
- wyprawkę szkolną,
- dofinansowanie pracodawcom kosztów przygotowania zawodowego młodocianych pracowników,
- dofinansowanie Narodowego Programu Stypendialnego,
- realizację zadań wynikających z Rządowego programu poprawy stanu bezpieczeństwa w szkołach i placówkach „Zero tolerancji dla przemocy w szkole”,
- dofinansowanie kosztów wdrażania reformy oświaty,
- pomoc dla repatriantów,
- pomoc dla społeczności romskiej,
- utrzymanie urządzeń melioracji wodnych podstawowych i wód istotnych dla regulacji stosunków wodnych na potrzeby rolnictwa,
- Program dla Odry 2006,
- przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych (łącznie z kredytem),
- realizację „Programu modernizacji Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Biura Ochrony Rządu w latach 2007-2009” przez jednostki organizacyjne Państwowej Straży Pożarnej,
- finansowanie Wspólnej Polityki Rolnej i Rybackiej, programów operacyjnych, w tym programów pomocy technicznej, innych programów finansowanych z budżetu Unii Europejskiej, Norweskiego Mechanizmu Finansowego i EOG, a także na pokrycie potrzeb wynikających z różnic kursowych przy realizacji programów finansowanych z UE oraz kontrakty wojewódzkie,

- zwrot gminom utraconych dochodów w związku ze zwolnieniem z podatku od nieruchomości w parkach narodowych i rezerwatach przyrody oraz w związku ze zwolnieniem z podatków: rolnego, od nieruchomości, leśnego przedsiębiorców o statusie centrum badawczo – rozwojowego, a także na uzupełnienie części rekompensującej subwencji ogólnej na wyrównanie ubytku dochodów w specjalnych strefach ekonomicznych,
- finansowanie przez Krajowe Biuro Wyborcze ustawowo określonych zadań dotyczących wyborów i referendów oraz na dotacje i subwencje dla partii politycznych,
- realizację III Etapu Strategicznego Programu Rządowego dla Oświęcimia.

1.3. Wydatki majątkowe

Na finansowanie wydatków majątkowych zaplanowano 18.442.382 tys. zł.

Znacząca część tych środków finansować będzie inwestycje realizowane w zakresie obrony narodowej (5.488.506 tys. zł) oraz transportu lądowego (5.391.198 tys. zł), obejmującego infrastrukturę kolejową i drogową. Łącznie wyniosą one 10.879.704 tys. zł, co stanowi 59,0% wydatków majątkowych.

W dziedzinie obrony narodowej wydatki budżetowe ukierunkowano przede wszystkim na realizację postanowień „Programu rozwoju Sił Zbrojnych RP w latach 2007 – 2012”, przyjętych zobowiązań sojuszniczych, w tym realizację Celów Sił Zbrojnych NATO i Wymagań Długoterminowych dla RP oraz Praskich Zobowiązań na rzecz Zdolności Obronnych, zabezpieczenie potrzeb Polskich Kontyngentów Wojskowych oraz jednostek wydzielanych do udziału w operacjach NATO, ONZ i sojuszniczych jak również zobowiązań wynikających z zawartych umów wieloletnich na zadania związane z modernizacją techniczną Sił Zbrojnych RP.

Ponadto zaplanowano środki na realizację programu wyposażenia Sił Zbrojnych RP w samoloty wielozadaniowe.

Wydatki majątkowe w infrastrukturze transportowej, finansowanej przez ministra właściwego do spraw transportu planowane są na:

- rozwój transportu kolejowego - 1.007.905 tys. zł, co stanowi wzrost w stosunku do 2007 r. o 126,8% (w 2007 r. dotacja wynosi 444.437 tys. zł).

Do najkosztowniejszych inwestycji kolejowych, generujących 64,1% dotacji, należeć będzie w 2008 r. pięć następujących przedsięwzięć: modernizacja linii kolejowej E65 na odcinku Warszawa-Gdynia, Etap II (inwestycja wieloletnia) – 337.724 tys. zł, modernizacja linii kolejowej E65 odcinek Grodzisk Mazowiecki – Zawiercie – 90.870 tys. zł, odbudowa i modernizacja linii kolejowej E30 i CE30 na odcinku Legnica –

Wrocław – Opole – 100.272 tys. zł, udrożnienie podstawowych ciągów wywozowych w ruchu towarowym na terenie Śląska, etap II – 50.000 tys. zł, modernizacja linii kolejowej Rzeszów – Warszawa przez Kolbuszową, etap II – 67.083 tys. zł,

- infrastrukturę drogową – 4.383.293 tys. zł. W roku 2008 najwięcej środków planuje się przeznaczyć następująco: 350.000 tys. zł na budowę obwodnicy Wrocławia A-8 (inwestycja wieloletnia), 200.000 tys. zł na dostosowanie A-2 i A-4 do odpłatności, 172.868 tys. zł na przebudowę drogi nr 7 Kraków-Chyżne (odcinek Zabornia-Chyżne), 143.000 tys. zł na wzmocnienie drogi nr 7 Kraków-Myślenice (jezdnia lewa), 133.380 tys. zł na rozbudowę drogi nr 2 Kutno-Łowicz, 130.000 tys. zł na przebudowę drogi nr 8 Białystok-Katryńka-Przewalanka, 130.000 tys. zł na budowę obwodnicy Stargardu na drodze S-10, 127.804 tys. zł na rozbudowę obwodnicy Płońska na drodze nr 7, 117.067 tys. zł na budowę węzła Kielce Północ na drodze nr 7, 100.000 tys. zł na budowę północno-wschodniej obwodnicy Bielska Białej na drodze nr S-69. Ponadto planuje się zrealizować wykupy gruntów pod autostrady płatne (328.945 tys. zł) oraz pod drogi krajowe (1.081.093 tys. zł).

Łącznie planuje się przeznaczenie w 2008 r. 61,4% środków na finansowanie: budowy, rozbudowy lub przebudowy obwodnic (1.230.525 tys. zł), dróg krajowych (655.669 tys. zł), węzłów (201.236 tys. zł), mostów (61.562 tys. zł), wzmocnienia dróg, autostrad i mostów (542.274 tys. zł).

Wydatki majątkowe w obszarze infrastruktury morskiej koncentrować się będą głównie na finansowaniu kontynuowania realizacji 2 programów wieloletnich „Program ochrony brzegów morskich”, „Program Rozwoju Służb Ratownictwa Morskiego w latach 2007-2009”, na które zaplanowano łącznie kwotę 56.445 tys. zł. Ponadto 25.000 tys. zł przeznaczone zostanie na budowę falochronu osłonowego dla portu zewnętrznego w Świnoujściu oraz 10.000 tys. zł na budowę kanału żeglugowego przez Mierzeję Wiślaną.

Na dotacje budżetowe dofinansowujące inwestycje objęte kontraktami wojewódzkimi przewidziano 450.000 tys. zł, a na dofinansowanie innych zadań inwestycyjnych jednostek samorządu terytorialnego – 137.170 tys. zł.

Wydatki na finansowanie inwestycji bezpieczeństwa publicznego i ochrony przeciwpożarowej oraz wymiaru sprawiedliwości określono łącznie na 2.444.784 tys. zł (13,3% ogółu wydatków majątkowych).

Na inwestycje obszaru bezpieczeństwa publicznego i ochrony przeciwpożarowej zaplanowano 1.441.225 tys. zł z przeznaczeniem przede wszystkim na finansowanie „Programu modernizacji Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Biura Ochrony Rządu w latach 2007 - 2009” (1.089.042 tys. zł).

Pozostała kwota (352.183 tys. zł) zostanie przeznaczona głównie na:

- inwestycje polegające na budownictwie (modernizacja i adaptacja budynków, budowa nowych siedzib, budowa i rozbudowa strażnic) na potrzeby Komendy Głównej Policji i jednostek terenowych Policji, Komend powiatowych Policji, Straży Granicznej, Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej, Komend wojewódzkich i powiatowych Państwowej Straży Pożarnej, Obrony Cywilnej, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Agencji Wywiadu,
- zakupy inwestycyjne (m.in. sprzętu: transportowego, lotniczego, łączności, pożarniczego, informatycznego, medycznego, biurowego i kwaterunkowego, uzbrojenia, techniki specjalnej i ratowniczego) dla wymienionych wyżej jednostek i agencji, a także dla Komend wojewódzkich Policji, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, wojewódzkich Centrów Zarządzania Kryzysowego, jednostek ratownictwa górskiego i wodnego.

Dla wymiaru sprawiedliwości zaplanowano wydatki inwestycyjne w wysokości 1.003.559 tys. zł. Główne inwestycje planowane do finansowania to rozbudowa, adaptacja i modernizacja budynków na potrzeby jednostek sądownictwa powszechnego (341.000 tys. zł), więziennictwa (335.500 tys. zł, w tym 120.000 tys. zł na „Program pozyskania 17.000 miejsc w jednostkach organizacyjnych więziennictwa w latach 2006-2009”), jednostek powszechnych prokuratury (63.600 tys. zł) i zakładów dla nieletnich (10.000 tys. zł) oraz na zakupy sprzętu biurowego, technicznego, zabezpieczeń i monitoringu, sprzętu informatycznego oraz środków transportu przede wszystkim dla jednostek sądownictwa powszechnego (133.507 tys. zł), więziennictwa (30.000 tys. zł), Ministerstwa Sprawiedliwości (51.490 tys. zł) oraz jednostek powszechnych prokuratury (28.360 tys. zł).

W ochronie zdrowia wydatki inwestycyjne zaplanowano w wysokości 941.937 tys. zł (5,1% ogółu wydatków majątkowych). Z kwoty tej 293.628 tys. zł stanowią dotacje na budowę siedmiu inwestycji wieloletnich uniwersytetów oraz akademii medycznych we Wrocławiu, Łodzi, Krakowie, Bydgoszczy, Gdańsku, Białymstoku i Warszawie oraz 300.390 tys. zł na trzy programy wieloletnie, tj. „Narodowy Program Zwalczania Chorób Nowotworowych”, „Wymiana Śmigłowców Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej – Lotnicze Pogotowie Ratunkowe w latach 2005-2010” oraz „Polskie Sztuczne Serce”. Na pozostałe inwestycje polegające głównie na budowie, modernizacji, rozbudowie akademii medycznych (w Białymstoku, Warszawie, Lublinie, Szczecinie, Wrocławiu), uniwersytetów medycznych (w Katowicach, Łodzi, Poznaniu, Krakowie) i instytutów (Warszawa, Rabka Zdrój), prac budowlanych i modernizacyjnych obiektów Śląskiego Centrum Chorób Serca w Zabrzu, zakup aparatury i sprzętu medycznego dla szpitali klinicznych, instytutów, samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej oraz na programy polityki zdrowotnej – przeznaczona została kwota 347.919 tys. zł.

Wydatki inwestycyjne w zakresie oświaty i edukacyjnej opieki wychowawczej wyniosą łącznie 77.520 tys. zł, z czego 30.900 tys. zł zaplanowano na centralny zakup autobusów szkolnych.

Pozostałe środki planuje się przeznaczyć przede wszystkim na zakup innych środków transportu, sprzętu komputerowego, biurowego, informatycznego, wyposażenia warsztatów szkoleniowych (w łącznej kwocie 7.254 tys. zł) oraz na rozbudowę, modernizację i adaptację szkół artystycznych (14.000 tys. zł), zawodowych szkół rolniczych (11.277 tys. zł) i Kuratoriów Oświaty (1.219 tys. zł), budowę obiektów na rzecz Ochotniczych Hufców Pracy (6.768 tys. zł) i Okręgowych Komisji Egzaminacyjnych (1.982 tys. zł), budowę Liceum Ogólnokształcącego z litewskim językiem nauczania w Puńsku (2.553 tys. zł), rozbudowę i modernizację internatu Zespołu Szkół Plastycznych w Bydgoszczy (1.000 tys. zł).

Na inwestycje szkolnictwa wyższego zaplanowana została kwota 429.903 tys. zł, z której 37.556 tys. zł przeznaczono na kontynuację budowy Biblioteki Uniwersytetu Wrocławskiego (inwestycji wieloletniej) a 127.500 tys. zł na dwa programy wieloletnie realizowane przez Uniwersytety: Jagielloński w Krakowie i im. A. Mickiewicza w Poznaniu. Pozostała kwota 264.847 tys. zł wydatkowana będzie na budowę, adaptację i rozbudowę budynków oraz pomieszczeń na potrzeby szkół wyższych nadzorowanych przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego (184.344 tys. zł), uczelni medycznych (40.853 tys. zł) i artystycznych (15.000 tys. zł), akademii wojskowych (7.500 tys. zł) i morskich (2.210 tys. zł), Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie (4.650 tys. zł) oraz na budowę akademików i domów studenckich szkół wyższych (13.290 tys. zł).

W ramach wydatków w kwocie 188.432 tys. zł przeznaczonych na inwestycje w zakresie kultury i dziedzictwa narodowego zaplanowano finansowanie czterech programów wieloletnich, tj. Kwaśny Papier, Dziedzictwo Fryderyka Chopina, Muzeum Historii Żydów Polskich, Centrum Nauki Kopernik (41.848 tys. zł), na prace budowlane i zakupy inwestycyjne instytucji kultury, głównie: teatrów (7.800 tys. zł), centrów kultury i sztuki (24.870 tys. zł), muzeów (48.581 tys. zł), bibliotek (18.682 tys. zł), inwestycje budowlane archiwów państwowych i zakup wyposażenia dla Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych oraz Archiwum Państwowej Akademii Nauk w Warszawie (22.511 tys. zł). Odrębnie na dofinansowanie przedsięwzięć w sferze kultury i dziedzictwa narodowego, w tym budowy muzeum prezentującego wkład kościoła katolickiego w dzieje Polski w kompleksie Świątynnym Opatrzności Bożej zaplanowano środki w kwocie 30.000 tys. zł.

Wydatki inwestycyjne w zakresie nauki i informatyki zaplanowane łącznie w wysokości 364.246 tys. zł, zostaną przeznaczone głównie na zadania z zakresu działalności statutowej i inwestycyjnej jednostek naukowych oraz badania własne szkół wyższych – 354.875 tys. zł (inwestycje służące potrzebom badań naukowych lub prac rozwojowych, m.in. zakup aparatury naukowo-badawczej oraz infrastrukturę informatyczną

jednostek naukowych, prace modernizacyjne, adaptacyjne oraz wyposażenie zakładów, laboratoriów należących do uniwersytetów, politechnik i instytutów w: Warszawie, Toruniu, Szczecinie, Jastrzębcu, Olsztynie, Poznaniu, Gdańsku, Łodzi, Sosnowcu, Krakowie, Wrocławiu, Gliwicach, Świerku, Puławach, Rzeszowie, Zabrzu, budowa siedziby Instytutu Podstawowych Problemów Techniki PAN na Kampusie Ochota). Pozostałe środki zaplanowano na: zakupy inwestycyjne: w zakresie rozbudowy sieci, ewidencji systemów informatycznych, projektu Podpisu Elektronicznego, repozytorium dokumentów elektronicznych i na potrzeby BIP – 5.600 tys. zł, działania zakładów techniki obliczeniowej – 3.221 tys. zł (głównie na modernizację infrastruktury informatycznej służb statystyki) oraz zakupy inwestycyjne na potrzeby Narodowego Centrum Badań i Rozwoju – 550 tys. zł.

Inwestycje wieloletnie

Inwestycje wieloletnie ujmowane są – zgodnie z art. 99 ust. 2 ustawy o finansach publicznych - w wykazie stanowiącym załącznik do ustawy budżetowej.

W projekcie ustawy budżetowej na rok 2008 „Wykaz inwestycji wieloletnich na 2008 r.” stanowi załącznik nr 6 do tej ustawy. Zakres podmiotowy „Wykazu...” obejmuje inwestycje wieloletnie jednostek budżetowych (drogę krajową, drogowe przejście graniczne), innych jednostek sektora finansów publicznych (uniwersytetów oraz akademii medycznych) oraz jednostek niezaliczanych do tego sektora (PKP PLK S.A.); przedmiotowo zaś zawiera 12 zadań (10 kontynuowanych z ubiegłego roku i 2 nowe).

Zgodnie z art. 115 ust. 2 pkt 7 ustawy o finansach publicznych projekt załącznika nr 6 zawiera także, dla inwestycji ujętych w „Wykazie...”, prognozę nakładów do poniesienia i źródeł ich finansowania w latach 2009 i 2010.

Spośród 12 inwestycji wieloletnich, realizację jednej rozpoczęto w latach siedemdziesiątych, jednej w latach osiemdziesiątych, natomiast pozostałe dziesięć po roku 2000, co oznacza znaczącą poprawę w stosunku do sytuacji sprzed kilku lat.

Łączna wartość kosztorysowa inwestycji wieloletnich wynosi 11.738.214 tys. zł, a nakłady z budżetu państwa niezbędne do poniesienia ze środków budżetowych w 2008 r. i latach następnych to 6.766.687 tys. zł. Na rok 2008 zaplanowano środki budżetowe w wysokości 1.122.345 tys. zł, tj. na realnym poziomie 223,5% w stosunku do nakładów na inwestycje wieloletnie w roku 2007 (502.516 tys. zł).

Inwestycje wieloletnie, kierując się ich planowanym przeznaczeniem, uszeregować można następująco: obiekty służby zdrowia, inwestycje komunikacyjne, przejście graniczne oraz szkoła wyższa.

Najliczniejszą, złożoną z 7 przedsięwzięć grupą inwestycji wieloletnich są projekty realizowane w obszarze ochrony zdrowia - szpitale oraz centra kliniczne finansowane z

budżetu ministra zdrowia. Wartość kosztorysowa tych inwestycji wynosi 3.581.957 tys. zł, natomiast nakłady budżetu państwa niezbędne do poniesienia dla ich ukończenia, a tym samym uzyskania 3.144 nowych łóżek szpitalnych, to 2.720.350 tys. zł. Na rok przyszły zaplanowano dla szpitali klinicznych realizowanych jako inwestycje wieloletnie środki budżetowe w wysokości 293.628 tys. zł.

Na Centrum Kliniczne Akademii Medycznej we Wrocławiu zaplanowana została dotacja w kwocie 78.000 tys. zł, pozwalająca na osiągnięcie sfinansowania 93,7% kosztów inwestycji. W 2006 r. zatwierdzono nowy Program Medyczny, który przewiduje uzyskanie większego efektu inwestycyjnego (zwiększenie liczby łóżek z 640 do 836), przy jednoczesnym zmniejszeniu powierzchni (ze 165.000 m² do ok. 151.970 m²). Wystąpiła bowiem konieczność dostosowania Centrum do aktualnych, realnych potrzeb uczelni i regionu, z uwzględnieniem aktualnych wymagań specyfiki budownictwa medycznego oraz potrzeb dydaktycznych, naukowych i klinicznych AM we Wrocławiu. W roku 2006 urealniono także wartość kosztorysową inwestycji, przesuwając o 2 lata okres jej realizacji (do 2009 r.).

Zmiany parametrów podczas procesu realizacji inwestycji dotyczyły także Centrum Kliniczno-Dydaktycznego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi, utworzonego w wyniku połączenia Akademii Medycznej z Wojskową Akademią Medyczną w końcu 2003 r.; zweryfikowano wówczas program medyczny, m.in. ograniczając znacznie część szpitalną w obiekcie i zmieniając przeznaczenie bloku A-2 na kompleks konferencyjno-kongresowy, sfinansowany ze środków pozabudżetowych. W wyniku zmian dokonano znacznego zmniejszenia wartości kosztorysowej (aktualnie wynoszącej 479.564 tys. zł). Z uwagi na występujące w latach 2005-2006 trudności w rozstrzygnięciu procedur przetargowych, termin zakończenia inwestycji określono na rok 2009. W roku budżetowym 2008 planuje się realizację robót wykończeniowych budynku szpitalnego, przekazanie użytkownikowi parteru i kondygnacji ósmej obiektu oraz ich częściowe wyposażenie.

Pozostałe 5 zadań, które są ujęte w „Wykazie...”, to:

- 1) Nowa siedziba Szpitala Uniwersyteckiego Kraków–Prokocim – w jej zakres wchodzi budowa nowej siedziby dla klinik działających na bazie obecnego Szpitala Uniwersyteckiego w Krakowie oraz innych szpitali krakowskich; w roku 2008 planowane jest wykonanie dokumentacji architektoniczno-budowlanej, umożliwiającej uruchomienie procedur przetargowych na wyłonienie wykonawcy inwestycji. Wymiernym efektem tej inwestycji ma być ograniczenie liczby łóżek z 1.804 w obecnej, rozproszonej bazie – do 872 w nowej siedzibie,
- 2) Wieloletni Program Medyczny rozbudowy i modernizacji Szpitala Uniwersyteckiego w Bydgoszczy – celem rozpoczętej w 2007 roku inwestycji jest gruntowne dostosowanie budynków i pomieszczeń szpitala do obowiązujących wymagań i przepisów; w 2008 r. planowane jest: w ramach prac przygotowawczych - wykonanie prac geodezyjnych oraz

sporządzenie map, w zakresie Zespołu Sal Operacyjnych – realizacja projektu technologicznego i budowlanego wymaganych do uzyskania pozwolenia na budowę, w zakresie Oddziału Intensywnej Terapii Medycznej dla dzieci – realizacja robót budowlano-montażowych oraz wyposażenie Oddziału, w zakresie budowy Kliniki Psychiatrii oraz Kliniki Dermatologii i Kliniki Geriatrii wraz z magazynem odpadów – uzyskanie pozwoleń na budowę (umożliwiających ogłoszenie przetargów na wyłonienie wykonawców projektów wykonawczych oraz robót budowlano-montażowych) oraz w zakresie budowy Centrum Udarów Mózgu – wyposażenie Centrum,

- 3) Akademickie Centrum Kliniczno-Innowacyjno-Dydaktyczne w Gdańsku – celem podjętej w 2007 roku inwestycji jest utworzenie szpitala uniwersyteckiego, w którym leczenie, dydaktyka, nauka oraz wdrażanie innowacyjnych technologii medycznych stanowić będą nierozdzielalną całość; w roku 2008 planowane jest uzyskanie pozwolenia na budowę budynku Akademickiego Centrum Medycyny Inwazyjnej oraz rozpoczęcie robót budowlanych obiektu ACMI,
- 4) Przebudowa i rozbudowa Samodzielnego Publicznego Szpitala Klinicznego Akademii Medycznej w Białymstoku – jest to jednocześnie cel mającej się rozpocząć w roku 2008 inwestycji; jej realizacja umożliwi poprawę rozwiązań funkcjonalnych pomiędzy poszczególnymi klinikami i działami Szpitala, usprawni układ komunikacji pionowej i poziomej, ułatwi dostęp do Bloku Operacyjnego z każdej części Szpitala, usprawni powiązania pomiędzy SOR-em, Izbami Przyjęć, przede wszystkim zaś dostosuje budynki i pomieszczenia Szpitala do obowiązujących norm i przepisów. Na rok 2008 planuje się wykonanie koncepcji oraz projektu technologicznego i budowlanego, niezbędnego do uzyskania pozwolenia na budowę,
- 5) Budowa Szpitala Pediatrycznego Akademii Medycznej w Warszawie – celem mającej się rozpocząć w roku 2008 inwestycji jest zastąpienie w zakresie opieki zdrowotnej wyeksploatowanego pod względem technicznym, technologicznym, funkcjonalnym i sanitarnym Samodzielnego Publicznego Dziecięcego Szpitala Klinicznego Akademii Medycznej w Warszawie, co stworzy szansę realizacji obiektu, który spełni współczesne wymagania w zakresie bezpiecznego stosowania procedur medycznych, ochrony przed zakażeniami wewnątrzszpitalnymi i optymalnych kosztów eksploatacji (zasoby dotychczasowego szpitala pediatrycznego zostaną wykorzystane przez AM w Warszawie do rozszerzenia bazy dydaktycznej). W 2008 roku planowane jest wykonanie koncepcji i uzyskanie decyzji o warunkach zabudowy oraz wykonanie projektu technologicznego.

Inwestycje obszaru transport prezentowane w Załączniku Nr 6 to przedsięwzięcie dotyczące transportu drogowego, 2 zadania realizowane na rzecz transportu kolejowego oraz 1 inwestycja na przejściu granicznym o łącznej wartości kosztorysowej 7.968.790 tys. zł. Zakończenie finansowania tych inwestycji przewidziano na lata 2008-2011, po

zaangażowaniu nakładów z budżetu państwa w wysokości 3.971.456 tys. zł. Na finansowanie realizacji tych inwestycji w 2008 r. przeznacza się ze środków budżetu państwa 791.161 tys. zł, w tym 87.017 tys. zł stanowi współfinansowanie projektów z udziałem środków Unii Europejskiej.

W zakresie komunikacji drogowej kontynuowana będzie inwestycja wieloletnia pn. „Budowa Obwodnicy Wrocławia A-8”. Jej celem jest odciążenie z ruchu tranzytowego sieci dróg miejskich Wrocławia, uporządkowanie przebiegu drogi krajowej nr 8 przez miasto Wrocław, dopuszczenie ruchu pojazdów ciężkich o nacisku do 115 kN na oś, poprawa bezpieczeństwa ruchu, zmniejszenie oddziaływania na środowisko, ułatwienie międzynarodowego transportu drogowego.

W obszarze komunikacyjnych inwestycji wieloletnich zaplanowano dotacje budżetowe na kontynuację 2 linii kolejowych, tj.:

- 1) 388.941 tys. zł na modernizację linii kolejowej E65 na odcinku Warszawa – Gdynia, etap II, której termin zakończenia przewidziano na rok 2010, przy planowanych nakładach do poniesienia po roku 2007 w wysokości 3.267.366 tys. zł (z czego 40,5% finansują środki budżetu państwa, 37,8% Fundusz Spójności, 21,7% Fundusz Kolejowy).
- 2) 35.800 tys. zł na modernizację linii kolejowej E59 na odcinku Wrocław – Poznań, etap II odcinek Wrocław – granica województwa dolnośląskiego. Ukończenie inwestycji planowane jest na rok 2011 przy nakładach do poniesienia po roku 2007 w łącznej kwocie 1.458.729 tys. zł (26,2% łącznych środków stanowić będą środki pochodzące z budżetu państwa, natomiast źródłem finansowania pozostałych 73,8% będzie Fundusz Spójności).

W 2008 r. planuje się zakończenie inwestycji wieloletniej realizowanej na drogowym przejściu granicznym w Grzechotkach. Budowę tę zaliczono do inwestycji wieloletnich w 2004 r. jako wypełnienie ustaleń umowy między rządami RP i Federacji Rosyjskiej określającej zasady współpracy z Obwodem Kaliningradzkim Federacji Rosyjskiej. Dotychczas, w ramach realizowanej inwestycji, wykonano 30 budynków kubaturowych do obsługi przejścia.

Z uwagi na powstałe opóźnienie strony rosyjskiej w budowie przejścia po stronie kaliningradzkiej, którego oddanie do użytku może nastąpić najwcześniej w 2008 roku, strona polska celowo nie dokonywała zakupów materiałów i urządzeń stanowiących wyposażenie stanowisk pracy i obiektów przejścia, gdyż straciłyby one gwarancje i nie mogły spełniać wymaganych na dzień otwarcia parametrów technicznych. Zaplanowana na 2008 rok kwota 16.420 tys. zł pozwoli na zakup niezbędnego wyposażenia w sprzęt i urządzenia specjalistyczne dla służb granicznych oraz wykonanie odwodnienia studzienek kanalizacyjnych na terenie całego przejścia granicznego, koniecznego ze względu na bezpieczeństwo całego systemu teleinformatycznego.

W obszarze szkolnictwa wyższego w roku 2008, dzięki środkom budżetowym w wysokości 37.556 tys. zł kontynuowana będzie realizacja inwestycji wieloletniej zwiększającej potencjał bazy badawczej i dydaktycznej Uniwersytetu Wrocławskiego, polegającej na budowie Biblioteki Głównej Uniwersytetu Wrocławskiego. Inwestor nie wykorzystał w roku 2006 całości określonych ustawą budżetową środków finansowych w kwocie 25.048 tys. zł oraz planuje wykorzystanie w 2007 r. jedynie 5.000 tys. zł z zaplanowanych w ustawie budżetowej 20.000 tys. zł. Jednocześnie sygnalizuje wzrost wartości kosztorysowej inwestycji do 238.000 tys. zł, w tym dotacji budżetowej 229.490 tys. zł.

1.4. Obsługa długu publicznego

tys. zł

Wyszczególnienie	2007 r.	Projekt budżetu na 2008 r.	3:2 %%
1	2	3	4
Obsługa długu publicznego	28.047.879	27.839.610	99,3
Obsługa zadłużenia zagranicznego i innych operacji zagranicznych	5.774.524	5.790.263	100,3
Obsługa skarbowych papierów wartościowych oraz innych instrumentów finansowych na rynku krajowym	21.383.000	21.673.070	101,4
Rozliczenia z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa	890.355	376.277	42,3

W ustawie budżetowej na 2008 r. na wydatki w grupie obsługa długu publicznego zaplanowano kwotę 27.839.610 tys. zł, tj. o 0,7% mniej niż w planie na 2007 r.

W 2008 r. w porównaniu do roku 2007 przewiduje się wzrost wydatków na obsługę krajowych skarbowych papierów wartościowych oraz innych instrumentów finansowych na rynku krajowym, nieznaczny wzrost kosztów obsługi zadłużenia zagranicznego i innych operacji zagranicznych, przy jednoczesnym znacznym spadku wypłat z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa.

Obsługa zadłużenia zagranicznego

tys. zł

Wyszczególnienie	2007 r.	Projekt budżetu na 2008 r.	3:2 %%
1	2	3	4
Obsługa zadłużenia zagranicznego	6.264.879	5.954.540	95,1
Obsługa zadłużenia zagranicznego i innych operacji zagranicznych	5.774.524	5.790.263	100,3
Rozliczenia z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa	490.355	164.277	33,5

Wydatki na obsługę zadłużenia zagranicznego w 2008 r. zaplanowano w kwocie 5.954.540 tys. zł, tj. 4,9% poniżej planu na 2007 r.

Zaplanowane na 2008 r. wydatki z tytułu obsługi zadłużenia zagranicznego obejmują:

- koszty obsługi zadłużenia zagranicznego i innych operacji zagranicznych,
- wypłaty wynikające z udzielonych przez Skarb Państwa gwarancji zagranicznych.

Na obsługę zadłużenia zagranicznego i innych operacji zagranicznych zaplanowano wydatki w łącznej wysokości 5.790.263 tys. zł, z tego na:

- 1) odsetki od obligacji skarbowych wyemitowanych za granicą oraz odsetki od obligacji Brady'ego – 4.307.702 tys. zł,
- 2) odsetki i opłaty od kredytów i pożyczek – 1.072.568 tys. zł,
- 3) wydatki związane z finansowaniem programu F-16 – 340.540 tys. zł,
- 4) koszty emisji skarbowych papierów wartościowych oraz inne opłaty i prowizje – 69.453 tys. zł.

Odsetki od obligacji skarbowych wyemitowanych za granicą i od obligacji Brady'ego

Wydatki z tytułu odsetek od obligacji wyemitowanych za granicą i od obligacji Brady'ego zaplanowano na 2008 r. w wysokości 4.307.702 tys. zł, tj. 3% powyżej planu na 2007 r.

Wydatki z tytułu odsetek od obligacji wyemitowanych przez Skarb Państwa na międzynarodowym rynku finansowym zaplanowane na 2008 r. w wysokości 4.239.174 tys. zł stanowią największą pozycję obsługi zadłużenia zagranicznego (71,2%). W porównaniu do 2007 r. przewiduje się wzrost wydatków w tej pozycji planu o 3,6%. Płatności odsetkowe dotyczą obligacji wyemitowanych w latach 1997 – 2007 na rynku euro, jena japońskiego, franka szwajcarskiego, dolara amerykańskiego i funta brytyjskiego oraz planowanych emisji na 2008 r.

Wydatki z tytułu odsetek od obligacji Brady'ego zaplanowano na 2008 r. w wysokości 68.528 tys. zł (24,5% poniżej planu na 2007 r.). W wyniku zawarcia umowy o redukcji i restrukturyzacji zadłużenia wobec banków komercyjnych zrzeszonych w Klubie Londyńskim Polska wyemitowała w 1994 r. tzw. obligacje Brady'ego. Wypłaty odsetek dotyczyć będą zabezpieczonych obligacji parytetowych (PAR) oraz zabezpieczonych obligacji za zadłużenie z tytułu kredytów rewolwingowych (RSTA). Zmniejszenie wydatków z tytułu obligacji Brady'ego wynika z przedterminowego wykupu tych obligacji dokonanego w 2007 r.

Odsetki i opłaty od kredytów i pożyczek

Wydatki z tytułu odsetek i opłat od kredytów i pożyczek zaplanowane na 2008 r. w wysokości 1.072.568 tys. zł, tj. 4,8% poniżej planu na 2007 r., dotyczą następujących podmiotów: Klubu Paryskiego, Banku Światowego, Europejskiego Banku Inwestycyjnego, Banku Rozwoju Rady Europy, EBOiR i Japonii.

Na płatności odsetkowe związane z obsługą umów o redukcji i restrukturyzacji zadłużenia Polski wobec wierzycieli oficjalnych zrzeszonych w Klubie Paryskim przewidziano w 2008 r. 93.212 tys. zł (38,3% poniżej planu na 2007 r.). Odsetki zostaną zapłacone 7 krajom wierzycielskim. W związku z regularnymi spłatami oraz przedterminowym wykupem długu na kwotę 18.177,0 mln zł dokonany w 2005 r. wobec dziesięciu wierzycieli zrzeszonych w Klubie Paryskim, wielkość wydatków ulega systematycznemu obniżeniu. Spłata ostatniej raty zadłużenia z tego tytułu przewidziana jest na 2009 r.

Na wypłaty odsetek i opłat na rzecz Banku Światowego przewidziano w 2008 r. 233.935 tys. zł. Na kwotę tę składają się odsetki i opłaty od zaciągniętych kredytów, głównie na: infrastrukturę drogową i portową, ochronę przeciwpowodziową Odry, wsparcie terenów wiejskich i restrukturyzację sektora węglowego.

Wypłaty odsetek na rzecz Europejskiego Banku Inwestycyjnego szacuje się w 2008 r. na 665.996 tys. zł. Odsetki dotyczą głównie kredytów na usuwanie skutków klęsk żywiołowych, infrastrukturę drogową i prefinansowanie środków pochodzących z funduszy strukturalnych.

Na wypłaty odsetek od kredytów z Banku Rozwoju Rady Europy przewidziano w 2008 r. 73.183 tys. zł. Na kwotę tę składają się odsetki i opłaty od zaciągniętych kredytów, głównie na: projekty ochrony przeciwpowodziowej, budownictwo czynszowe, zasilenie Funduszu dla Śląska.

Odsetki od innych kredytów otrzymanych od międzynarodowych organizacji i instytucji finansowych planowane na 2008 r. wyniosą 6.242 tys. zł. Na kwotę tę składają się odsetki i opłaty od zaciągniętych kredytów z EBOiR na autostrady oraz z Japonii na Fundusz Prywatyzacji Banków Polskich.

Wydatki związane z finansowaniem programu F-16

Począwszy od 2007 r. w części 78 bp planowane są wydatki związane z finansowaniem programu F-16, które w latach ubiegłych ujmowane były w części 83 budżetu państwa – Rezerwy celowe. W 2008 r. na wydatki z tego tytułu zaplanowano kwotę 340.540 tys. zł, tj. 3,7% poniżej planu na 2007 r.

Koszty emisji skarbowych papierów wartościowych oraz inne opłaty i prowizje.

Wydatki na sfinansowanie kosztów emisji skarbowych papierów wartościowych oraz innych opłat i prowizji zaplanowano na 2008 r. w wysokości 69.453 tys. zł, tj. 37,2% poniżej planu na 2007 r. Dotyczą one głównie kosztów przygotowania emisji zagranicznych, opłat za ratingi, prowizji dla BGK i NBP z tytułu zawartych umów agencyjnych, opłat za usługi prawne oraz kosztów przekazów bankowych.

Na rozliczenia z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa zaplanowano na 2008 r. wydatki w wysokości 164.277 tys. zł, tj. 66,5% poniżej planu na 2007 r. Kwota ta obejmuje wydatki za zobowiązania kredytobiorców znajdujących się w niestabilnej sytuacji ekonomiczno-finansowej, których ryzyko wypłat ze środków budżetowych jest bardzo wysokie. Dotyczy to podmiotów należących, m.in., do sektorów: energetyki ciepłej, rolnych rynków hurtowych i transportowego oraz przedsiębiorstw produkujących żywność bezglutenową.

Obsługa długu krajowego

tys. zł			
Wyszczególnienie	2007 r.	Projekt budżetu na 2008 r.	3:2 %%
1	2	3	4
Obsługa długu krajowego	21.783.000	21.885.070	100,5
Obsługa skarbowych papierów wartościowych oraz innych instrumentów finansowych na rynku krajowym	21.383.000	21.673.070	101,4
Rozliczenia z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa	400.000	212.000	53,0

W projekcie ustawy budżetowej na 2008 r. na wydatki z tytułu obsługi długu krajowego zaplanowano kwotę 21.885.070 tys. zł, tj. o 0,5% więcej niż w planie na 2007 r.

Zaplanowane na 2008 r. wydatki z tytułu obsługi długu krajowego obejmują:

- koszty obsługi skarbowych papierów wartościowych oraz innych instrumentów finansowych na rynku krajowym,
- wydatki z tytułu poręczeń i gwarancji krajowych udzielonych przez Skarb Państwa.

Na obsługę skarbowych papierów wartościowych oraz innych instrumentów finansowych na rynku krajowym w 2008 r. przewidziano wydatki w łącznej wysokości 21.673.070 tys. zł, tj. o 1,4% więcej niż w planie na 2007 r.

Wydatki te obejmują:

- 1) dyskonto od bonów skarbowych w wysokości 966.000 tys. zł,
- 2) odsetki i dyskonto od obligacji hurtowych w wysokości 20.159.370 tys. zł,

- 3) odsetki i dyskonto od obligacji detalicznych w wysokości 483.750 tys. zł,
- 4) odsetki od obligacji nierynkowych w wysokości 9.950 tys. zł,
- 5) koszty emisji krajowych SPW oraz inne opłaty w wysokości 54.000 tys. zł.

Dyskonto od bonów skarbowych

Wydatki związane ze sfinansowaniem dyskonta od bonów skarbowych wykupywanych w 2008 r. szacowane są na kwotę 966.000 tys. zł, tj. o 4,9% mniej niż w planie na 2007 r. Planuje się, że standardowa sprzedaż bonów skarbowych w 2008 r. obejmie tylko bony 52-tygodniowe. W związku z tym wypłata dyskonta dotyczyć będzie głównie bonów skarbowych wyemitowanych w 2007 r.

Dyskonto i odsetki od obligacji hurtowych

Planowane na 2008 r. wydatki z tytułu dyskonta i odsetek od obligacji hurtowych wynoszą 20.159.370 tys. zł, tj. o 3,2% więcej niż w planie na 2007 r.

Wydatki te obejmują obsługę obligacji:

- stałoprocentowych w wysokości 17.585.370 tys. zł,
- zmiennoprocentowych w wysokości 2.299.000 tys. zł,
- indeksowanych w wysokości 275.000 tys. zł.

W 2008 r. obsługiwane będą obligacje:

- sprzedane na przetargach sprzedaży w latach 1998-2008 oraz zamiany od roku 2001,
- wyemitowane w ramach konwersji zobowiązań Skarbu Państwa w Narodowym Banku Polskim w 1999 r.,
- wyemitowane w ramach konwersji zobowiązań służby zdrowia w 2000 r.,
- wyemitowane w ramach konwersji zobowiązań Skarbu Państwa wynikających z przejętych zobowiązań ZUS z tytułu nie przekazanych składek do otwartych funduszy emerytalnych w latach 2003-2008.

Dyskonto i odsetki od obligacji detalicznych

Zaplanowane na 2008 r. wydatki z tytułu dyskonta i odsetek od obligacji detalicznych szacuje się na 483.750 tys. zł, tj. o 30,3% mniej niż w planie na 2007 r. Wydatki te obejmują obligacje stałoprocentowe i zmiennoprocentowe.

Na wydatki z tytułu obsługi obligacji stałoprocentowych w wysokości 368.850 tys. zł złożą się wypłaty z tytułu:

- dyskonta i odsetek od obligacji 2-letnich (DOS) w łącznej kwocie 286.350 tys. zł,

- dyskonta i odsetek od obligacji 5-letnich (SP), które oszacowano na 82.500 tys. zł.

Na wydatki z tytułu obsługi obligacji zmiennoprocentowych w wysokości 114.900 tys. zł złożą się wypłaty z tytułu:

- dyskonta i odsetek od obligacji 3-letnich (TZ), które szacuje się na 82.400 tys. zł,
- odsetek od obligacji 4-letnich (COI) w kwocie 29.000 tys. zł,
- odsetek od obligacji emerytalnych 10-letnich (EDO) w wysokości 3.500 tys. zł.

Odsetki od obligacji nierynkowych

Wydatki na odsetki od obligacji nierynkowych w 2008 r. szacuje się na kwotę 9.950 tys. zł, tj. o 2,9% mniej niż w planie na 2007 r. Wydatki te obejmują odsetki od obligacji przeznaczonych na zwiększenie funduszy własnych BGŻ S.A.

Koszty emisji krajowych skarbowych papierów wartościowych oraz inne opłaty i prowizje

Wydatki na sfinansowanie kosztów emisji krajowych SPW z tytułu wynagrodzenia agentów emisji obligacji skarbowych wynikającego z warunków umów zawartych z agentami oraz opłaty związanej z dopuszczeniem i wprowadzeniem do obrotu wtórnego SPW szacuje się w 2008 r. na 54.000 tys. zł, tj. o 3,8% więcej niż w planie na 2007 r.

Na rozliczenia z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa zaplanowano na 2008 r. wydatki w wysokości 212.000 tys. zł, tj. o 47,0% mniej niż w planie na 2007 r. Kwota ta obejmuje wydatki za zobowiązania kredytobiorców znajdujących się w niestabilnej sytuacji ekonomiczno-finansowej, których ryzyko wypłat ze środków budżetowych jest bardzo wysokie. Podmioty te należą m.in. do sektorów: budownictwa mieszkaniowego, transportowego i zbrojeniowego.

1.5. Wydatki na finansowanie projektów z udziałem środków Unii Europejskiej

W projekcie ustawy budżetowej na rok 2008 na finansowanie projektów z udziałem środków Unii Europejskiej zaplanowana została kwota 45.270.708 tys. zł.

W ramach powyższej kwoty w poszczególnych częściach budżetowych zaplanowana została kwota 23.690.353 tys. zł, z tego na:

- finansowanie i współfinansowanie programów realizowanych w ramach funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności oraz Norweskiego Mechanizmu Finansowego i Europejskiego Obszaru Gospodarczego – 8.618.353 tys. zł,
- Wspólną Politykę Rolną – 15.071.402 tys. zł,
- zabezpieczenie realizacji umów grantów - 598 tys. zł z przeznaczeniem na:

- „Herkules” Program Wsparcia Technicznego dla Służb Ochrony Prawa Zwalczających Nadużycia Finansowe,
- Bank Światowy – Reforma rachunkowości i rewizji finansowej.

W ramach kwoty 8.618.353 tys. zł zaplanowano na finansowanie wydatków podlegających zwrotowi z budżetu UE w ramach funduszy strukturalnych i Fundusz Spójności oraz z Mechanizmów Finansowych w wysokości 6.521.837 tys. zł oraz na współfinansowanie krajowe w wysokości 2.096.516 tys. zł.

W poszczególnych częściach budżetowych ujęte zostały wydatki na programy:

- 1) realizowane w ramach Narodowego Planu Rozwoju 2004-2006, tj. na:
 - Sektorowy Program Operacyjny Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich,
 - Sektorowy Program Operacyjny Rozwój Zasobów Ludzkich,
 - Sektorowy Program Operacyjny Transport,
 - Sektorowy Program Operacyjny Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw,
 - Sektorowy Program Operacyjny Rybołówstwo i przetwórstwo ryb,
 - Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego,
 - Fundusz Spójności,
 - Inicjatywę Wspólnotową EQUAL,
 - Inicjatywę Wspólnotową INTERREG,
- 2) Norweski Mechanizm Finansowy oraz Mechanizm Finansowy EOG,
- 3) realizowane w ramach Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia 2007-2013, tj. na:
 - 16 Regionalnych Programów Operacyjnych,
 - Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej,
 - Program Operacyjny Kapitał Ludzki,
 - Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka,
 - Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko,
 - Programy Operacyjne Europejskiej Współpracy Terytorialnej,
 - Program Operacyjny Pomoc Techniczna,
- 4) Program Operacyjny „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadmorskich obszarów rybackich 2007-2013”.

Ponadto kwota w wysokości 21.129.342 tys. zł została zaplanowana w rezerwie celowej poz. 8 przeznaczonej na finansowanie Wspólnej Polityki Rolnej i Rybackiej, programów

operacyjnych, w tym programów pomocy technicznej, innych programów finansowanych z budżetu Unii Europejskiej, Norweskiego Mechanizmu Finansowego i EOG, a także na pokrycie potrzeb wynikających z różnic kursowych przy realizacji programów finansowanych z UE oraz kontrakty wojewódzkie.

Powyższa rezerwa celowa zostanie więc przeznaczona na:

- Wspólną Politykę Rolną,
- finansowanie programów realizowanych ze środków Unii Europejskiej, w tym m.in. na programy realizowane w ramach Narodowego Planu Rozwoju 2004-2006 oraz Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia na lata 2007-2013, Norweski Mechanizm Finansowy i Europejski Obszar Gospodarczy, Phare, Transition Facility, rozliczenie Instrumentu Finansowego Schengen, pokrycie potrzeb wynikających z różnic kursowych przy realizacji programów finansowanych z UE.

Zaplanowana rezerwa celowa wynika z faktu, że na etapie opracowywania projektu ustawy budżetowej nie można dokonać podziału wszystkich wydatków na poszczególne podziałki klasyfikacji budżetowej. Ponadto rezerwa ta obejmuje również wydatki na umowy, których podpisanie jest dopiero planowane. Jednocześnie należy zauważyć, że stopień realizacji poszczególnych projektów kształtuje się różnie w poszczególnych częściach budżetowych, więc trudno przewidzieć, który dysponent wykorzysta w pełni środki ujęte w ramach budżetu własnego, a w przypadku którego realizacja projektów z różnych przyczyn będzie przebiegała z opóźnieniem (np. przedłużające się rozstrzygnięcia przetargowe wynikające z ustawy Prawo zamówień publicznych), co ostatecznie będzie miało wpływ na różny poziom wykorzystania środków w ramach budżetu własnego danego dysponenta.

Umieszczenie więc części wydatków w rezerwie celowej pozwoli na bardziej elastyczną i lepszą realizację projektów finansowanych w ramach poszczególnych programów.

Ponadto w budżecie została również zaplanowana rezerwa celowa poz. 9 przeznaczona na wynagrodzenia wraz z pochodnymi finansowane z programów realizowanych z udziałem środków UE w wysokości 451.013 tys. zł.

Równocześnie zaplanowane zostały dochody budżetu państwa w części 77 „*Podatki i inne wpłaty na rzecz budżetu państwa*” z tytułu:

- zwrotów z Unii Europejskiej wydatków poniesionych na realizację projektów finansowanych z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności oraz na programy realizowane w ramach Norweskiego Mechanizmu Finansowego i Europejskiego Obszaru Gospodarczego, które zostały włączone do wydatków budżetu państwa,
- zwrotów z Unii Europejskiej planowanych do uzyskania w roku 2008 w ramach Wspólnej Polityki Rolnej.